

Syndromy předčasného stárnutí

Syndromy předčasného stárnutí jsou vzácná geneticky podmíněná onemocnění. Hlavními projevy nemocí jsou viditelné známky typické pro proces **stárnutí**, které se objevují již v brzkém dětském věku. Pacienti jsou tedy zejména **děti**, které se často dožívají maximálně věku 20 let. Jejich fyzické vzezření často odpovídá starým lidem kolem 80 let.

Doba, kdy nemoc propuká se může lišit, ale diagnosticky zachytitelná je již u několik měsíců starých dětí. První známky onemocnění se nejčastěji objevují mezi 18–24 měsícem věku.

Symptomy

Mezi rané symptomy patří obecné **neprospívání dítěte**. Časté je zpomalení až zastavení růstu, objevuje se **alopecie**. Nemocní mívají křehkou tělesnou konstituci a charakteristické drobné vráscité obličejce. S postupujícím vývojem onemocnění se objevují další orgánové komplikace – např.: rozvoj aterosklerózy, katarakty nebo kardiovaskulárních onemocnění.

Léčba a prognóza

V současnosti není známa žádná léčba a přístup terapie je založen pouze na mírnění projevů nemocí (léčba aterosklerózy, kardiovaskulárního systému, atd.). Pacienti často umírají ve věku 13–15 let na infarkt myokardu nebo mozkové mrtvice (důsledek aterosklerotických procesů). V letech 2005–2006 byly zveřejněny studie, které pojednávají o **inhibitorech farnesyltransferasy**, jako o možném léku budoucnosti pro postižené progérie. Testování však probíhá zatím jen na zvířecích modelech.

Příklady syndromů předčasného stárnutí

Progérie (Hutchinson-Gilford syndrom)

Hutchinson-Gilfordův syndrom (OMIM: 176670 (<http://omim.org/entry/176670>)) je způsoben *de novo* mutací, záměnou jedné pyrimidinové nukleové báze: cytosinu za thymin. V důsledku této mutace dochází ke změně transkripce genu **LMNA** (1q21.2; OMIM: 150330 (<http://omim.org/entry/150330>)) a vzniku zvláštní formy **laminu A** – progerinu. Laminu jsou druhem intermediálních filament, která se podílejí na strukturních a transkripčních funkcích buněčných jader. Samotné slovo progérie pochází původně z řečtiny a znamená "předčasně starý". Nemoc byla poprvé popsána ve Velké Británii na konci 19. století.

Dítě trpící Hutchinson-Gilford syndromem

Wernerův syndrom (adultní progérie)

Jedná se o AR dědičné onemocnění způsobené mutací genu **WRN** (8p12-p11.2; OMIM: 604611 (<http://omim.org/entry/604611>)), který kóduje DNA helicázu. Vlivem této mutace dochází pravděpodobně k vytvoření **nestabilního genu**. Uvažuje se o vlivu helicázy na tvorbu inaktivních forem telomeráz. Telomerázy jsou ribonukleoproteinové komplexy, které slouží k ochraně konečných částí chromozomů (telomer). Ty se za normálních okolností během replikace pravidelně zkracují.

Projevy se často objevují až v době puberty.

Cockaynův syndrom

také Weber-Cockayne syndrom nebo Neill-Dingwall syndrom

AR dědičné onemocnění, kde je předčasné stárnutí pouze jedním z mnoha symptomů. Mezi další patří fotosenzitivita, poruchy nervového systému, zraku nebo sluchu. Pravděpodobně vzniká na principu poruchy DNA reparačních procesů.

 Podrobnější informace naleznete na stránce Cockaynův syndrom.

Xeroderma pigmentosum

 Podrobnější informace naleznete na stránce Xeroderma pigmentosum.

Odkazy

[zdroj?]

Externí odkazy

- Progeria Research Foundation (<https://www.progeriaresearch.org/>)